

INTERNATIONAL WEEKLY

№ 8

01.05.2017 – 16.05.2017

Foreign
Policy
Research
Institute

**Видання "INTERNATIONAL WEEKLY"
здійснюється за підтримкою
ФОНДУ ФРІДРІХА НАУМАННА ЗА СВОБОДУ
та Центру інформації та документації
НАТО в Україні**

Friedrich Naumann
STIFTUNG **FÜR DIE FREIHEIT**

ЗМІСТ

Україна – Європейський союз	3
АНАЛІЗ ТЕМИ ТИЖНЯ	3
<i>Завершення схвалення безвізового режиму для України .....</i>	<i>3</i>
Інші події в ЄС	5
Україна – НАТО.....	8
АНАЛІЗ ТЕМИ ТИЖНЯ	8
<i>Подвійна стратегія НАТО щодо Росії та її значення для України .....</i>	<i>8</i>
Євроатлантичний процес в Україні	9
НАТО у фокусі тижня	10
Зовнішня політика	13
АНАЛІЗ ТЕМИ ТИЖНЯ	13
<i>Зустріч Міністра закордонних справ України та Президента США: черговий крок підтримки чи «гра в темну» .....</i>	<i>13</i>
Двосторонні відносини.....	15
США	15
ПІВДЕННО-АФРИКАНСЬКА РЕСПУБЛІКА.....	16
КИТАЙ.....	16
Опір російській гібридній війні.....	18
АНАЛІЗ ТЕМИ ТИЖНЯ	18
<i>Російська інформаційна інтервенція у вибори в Франції та реакція української влади на посилення інформаційних маніпуляцій Кремля .....</i>	<i>18</i>

Україна – Європейський союз

АНАЛІЗ ТЕМИ ТИЖНЯ

Завершення схвалення безвізового режиму для України

11 травня Рада Європейського Союзу затвердила законодавчу пропозицію про скасування короткострокових віз для громадян України. Затвердження цього рішення відбулося без обговорення під час засідання Ради з питань сільського господарства та рибальства у Брюсселі. Далі за процедурою документ мають підписати президент Європарламенту Антоніо Траянї та посол головної в ЄС Мальти. Церемонія підписання надання Україні безвізового режиму відбулася 17 травня під час пленарного засідання Європейського парламенту у Страсбурзі. Після підписання законодавчий акт має бути оприлюднений в Офіційному віснику ЄС і орієнтовно безвіз набуде чинності 11 червня 2017 року.

Безсумнівно, надання безвізового режиму Україні є результатом проведення реформ в країні, але разом з тим, це політичне рішення ЄС, що засвідчує практичну підтримку України на фоні окупації Криму та продовження російської агресії на Сході України. І незважаючи та значну зовнішню і внутрішню турбулентність Україна таки виборола справедливе право на вільне пересування європейськими країнами.

Як відзначив колишній генсек НАТО Андерс Фог Расмуссен, що впродовж попередніх трьох років українське керівництво започаткувало більше реформ, ніж за попередні 23 роки. Також він підкреслив, якщо порівняти, якою була Україна раніше і якою стала зараз, – це є беззаперечним прогресом [1]. Однак, у реформуванні України важливу роль зіграло і громадянське суспільство.

Міністр внутрішніх справ та національної безпеки Мальти головної у Євросоюзі Кармело Абела, коментуючи ухвалення у четвер Радою ЄС законодавства про скасування візового режиму для України зазначив: «Ухвалення регламенту щодо візової лібералізації для українських громадян є важливою подією, що допоможе зміцненню зв'язків між народами України та ЄС» [2]. Разом з тим, Міністр застеріг, що ЄС може і призупинити безвізовий режим для України у випадках виникнення серйозних безпекових загроз. Президент України у своєму зверненні до громадян з цього приводу відзначив: «Безвіз» – це набагато більше, ніж спрощений спосіб виїзду за кордон. Це – гігантський крок до Європи, до утвердження свободи людини і незалежності нашої держави. Ми пориваємо з пострадянським минулим і дедалі більшою мірою стаємо частиною єдиного європейського цивілізаційного простору» [3].

Значення безвізу України з ЄС полягає ще й в тому, що це розширює можливості набуття безвізового режиму з іншими країнами світу. Міністр закордонних справ України Павло Клімкін відзначив, що: «...є структурований так званий білий шенгенський список. Коли ми звертаємося до країн білого шенгенського списку щодо безвізового режиму, то сам факт безвізу з ЄС та виконання усіх вимог Європейського Союзу нам надзвичайно спрощують процес» [4]. До так званого «білого шенгенського списку» входять держави Європи, Північної і Південної Америки, Перської Затоки та Азії.

За інформацією адміністрації Президента безвізовий режим поширюється також на громадян України, які проживають в окупованому Криму та на Сході України та не відмовилися від громадянства України і мають біометричний паспорт [5]. **Однак, тут можуть виникати проблемні ситуації, адже залишається варіант маніпуляцій з паспортами.** До цього часу достеменно не відомо про чисельну кількість осіб, які відмовилися від громадянства України, окрім того вони не легально можуть мати 2 паспорти України та РФ. **Відтак, Україні потрібно застосовувати певні превентивні заходи для уникнення таких ситуацій.**

Надання безвізу для України є великим кроком на шляху до Європейської інтеграції. Так ЄС у першу чергу визнає вклад України у відстоюванні європейських цінностей її громадянами у таких складних політичних та безпекових умовах. Очевидно, Європа знов і знов переконується, що безпека України означає також безпеку Європи.

Проте, не слід забувати, що попереду ще багато роботи, зокрема: подолати тотальну корупцію та ліквідувати клептократичний політичний режим в країні, про що свідчить ситуація з електронними деклараціями високопосадовців. Виходить так, що Україні вдалося прийняти рішення і запровадити електронне декларування, однак дієвих механізмів розслідувань задекларованих надвеликих статків посадовців немає.

Голова представництва ЄС в Україні Хьюг Мінгареллі на святкуванні Дня Європи у Києві відзначив: «Україна зробила вибір на користь європейської інтеграції. І я хочу запевнити вас, що Україна не буде рухатися сама по цьому шляху. Ми будемо допомагати політично, фінансово і давати кращі поради про те, як впоратися з проведенням реформ в Україні» [6]. Нагадаємо, у квітні послы Європейського союзу схвалили рішення про візову лібералізацію для України. А перед цим, Європарламент на засіданні підтримав запровадження безвізового режиму з ЄС для громадян України.

1. <https://www.ukrinform.ua/rubric-politycs/2225670-deaki-ukrainski-reformi-skladno-vtilitnavit-na-zohodi-rasmussen.html>
2. <http://www.consilium.europa.eu/en/press/press-releases/2017/05/11-visa-liberalisation-ukraine/>
3. <http://mfa.gov.ua/ua/news-feeds/foreign-offices-news/57115-http%3A%2F%2Fwww.president.gov.ua%2Fnews%2Fzvernennya-prezidenta-ukrayini-uzvyazku-iz-rishennyam-radi-41298>
4. <https://www.ukrinform.ua/rubric-politycs/2226573-klimkin-rozpoviv-aki-mozlivosti-vidkrivae-bilij-sengen.html>
5. <https://ua.krymr.com/a/news/28489619.html>
6. <http://www.pravda.com.ua/news/2017/05/14/7143837/>

Інші події в ЄС***Рада Європи висуває низку вимог до Росії через Крим – Клімкін***
03.05.2017

Комітет міністрів Ради Європи (КМРЕ) 3 травня ухвалив рішення щодо ситуації в Криму, в якому висунув низку вимог до Росії, яка є членом цієї організації, повідомляє голова МЗС України Павло Клімкін.

«Комітет міністрів Ради Європи вперше ухвалив комплексне рішення щодо Криму! Важливий практичний результат, доказ, що #crimeaisukraine!», – написав Клімкін у Twitter.

«КМРЕ закликає скасувати рішення про заборону Меджлісу і про заборону лідерам Меджлісу в'їзду до Криму. Ще один важель тиску на Росію! КМРЕ пропонує комісару Ради Європи з прав людини розглянути можливість вжиття заходів щодо оцінки ситуації з правами людини в Криму. КМРЕ закликає до повного виконання Резолюції Генеральної Асамблеї ООН щодо Криму. Рада Європи долучається до виконання цієї резолюції», – зазначив голова українського зовнішньополітичного відомства.

Москва анексувала український Крим у березні 2014 року.

Верховна Рада України офіційно оголосила 20 лютого 2014 року початком тимчасової окупації Криму й Севастополя Росією. 7 жовтня 2015 року президент України Петро Порошенко підписав відповідний закон. Міжнародні організації визнали окупацію й анексію Криму незаконними й засудили дії Росії. Країни Заходу запровадили низку економічних санкцій. Росія заперечує окупацію півострова й називає це «відновленням історичної справедливості».

Радіо Свобода

Глава МЗС Британії вважає, що рахунок за Brexit має платити ЄС, а не навпаки**13.05.2017**

Брюссель може довести ситуацію до того, що саме ЄС буде змушений платити рахунок за Brexit, а не навпаки.

Про це заявив глава МЗС Британії Борис Джонсон в інтерв'ю The Telegraph. За його словами, є "хороші аргументи" на користь того, щоб Британія почала вимагати від ЄС повернути свої гроші.

"Там є активи, я не дуже хочу вдаватися в деталі переговорів, але є наші активи, куди ми роками вносили гроші, вартість цих активів потребує належного обчислення" - сказав Джонсон.

При цьому він назвав "абсурдним" рахунок у 100 мільярдів євро, які Лондон має заплатити ЄС за вихід із блоку. За його словами, це є спробою "обдерти країну як липку".

"Ми можемо піти, просто нічого не заплативши" - заявив Джонсон.

Раніше британський міністр з Brexit Девід Девіс заявив, що Велика Британія не платитиме 100 млрд євро (85 млрд фунтів) за "розлучення з ЄС"

Європейська правда

Макрон офіційно став президентом Франції**14.05.2017**

В Єлисейському палаці сьогодні, 14 травня, пройшла урочиста церемонія передачі президентських повноважень новообраному президенту Франції Еммануелю Макрону.

Про це повідомляє Le Figaro.fr.

На початку церемонії Макрон провів зустріч із президентом Франції Франсуа Олландом, який сьогодні залишає свою посаду. В ході зустрічі Олланд передав новому лідеру країни контроль над ядерними силами та ввів у курс поточних справ

Після цього Олланд залишив Єлисейський палац.

Як повідомляє Le Figaro, за традицією новому президенту також був наданий ступінь Великого магістра Ордена почесного легіону.

Далі голова Конституційної ради Франції офіційно оголосив його президентом Франції, після чого Макрон виголосив свою першу промову на новій посаді.

Під час промови Макрон заявив про необхідність відбудувати та відродити Європу.

Нагадаємо, лідер руху "Вперед!" Еммануель Макрон здобув 66,10% голосів під час другого туру президентських виборів у Франції.

За Макрона проголосували понад 20,7 млн виборців. Його суперницю Марін Ле Пен підтримали понад 10,6 млн.

Європейська правда

ЄС підтримуватиме Україну на шляху до євроінтеграції – посол

14.05.2017

Європейський Союз підтримуватиме Україну фінансово і політично, а також надавати супровід реформ на шляху євроінтеграції України.

Про це заявив глава представництва ЄС в Україні Хюг Мінгареллі, передає "Інтерфакс-Україна".

"Україна зробила вибір на користь європейської інтеграції. І я хочу запевнити вас, що Україна не рухатиметься сама цим шляхом. Ми будемо допомагати політично, фінансово і давати найкращі поради про те, як впоратися з проведенням реформ в Україні.

ЄС перебуває поруч з Україною у той час як перед вашою країною постають величезні виклики у сфері безпеки у соціальній та економічній сферах", - Мінгареллі під час вітального слова на відкритті Дня Європи на Софійській площі в неділю в Києві.

Дипломат нагадав, що вже через кілька тижнів безвізовий режим між Україною і Європейським Союзом набуде чинності.

"Сьогодні ми святкуємо цей день в особливих умовах, оскільки через кілька тижнів всі громадяни, які мають біометричні паспорти, зможуть подорожувати в країни-члени ЄС і перебувати там до 90 днів, не виконуючи ніяких візових зобов'язань. Це неймовірно важливе досягнення, яке свідчить про темп і обсяг реформ", - додав посол.

Він також зазначив, що захоплюється рішучістю українців протистояти зовнішній загрози.

"Те, що відбувається сьогодні в Україні, насправді стосується всієї Європи, ми правда захоплюємося українцями, їх рішучістю бути сильнішими перед обличчям зовнішньої загрози, взяти долю у свої руки і будувати кращу країну і краще майбутнє", - наголосив Мінгареллі.

Зазначимо, що сьогодні на Софійській площі у столиці проходять заходи до Дня Європи.

Європейська правда

У Брюсселі відбулася зустріч Павла Клімкіна з Віце-президентом ЄК з питань енергетичного союзу Марошем Шефчовічем

16.05.2017

15 травня 2017 року Міністр закордонних справ України Павло Клімкін провів зустріч з Віце-президентом ЄК з питань Енергетичного Союзу Марошем Шефчовічем.

Сторони обговорили питання енергетичного співробітництва між Україною та ЄС, зокрема хід реформування енергетичного сектору України, протидії будівництву політично вмотивованих газопроводів в обхід України, у т.ч. проекту Північний потік 2, та залучення ЄС і європейських компаній з метою збереження транзитної ролі України.

За результатами зустрічі домовлено про подальші контакти з метою забезпечення енергетичної безпеки України та ЄС.

МЗС України

ЄС офіційно підписав рішення про безвізовий режим для України

17.05.2017

У середу в Європарламенті відбулася урочиста церемонія підписання законодавчого акта, яким буде запроваджений безвізовий режим для громадян України.

Церемонія підписання пройшла у Страсбурзі, повідомляє кореспондент "Європейської правди", та транслювалася європейським каналом EBS.

Документ був підписаний президентом Європейського парламенту Антоніо Таяні та міністром внутрішніх справ та національної безпеки головуєчою у Раді ЄС Мальти Кармело Абелюю.

На церемонії підписання також були присутні президент України Петро Порошенко та доповідач Європарламенту з питання українського безвізу Марія Габріель.

Президент України документ не підписував, оскільки підписаний регламент є внутрішнім рішенням ЄС, а не двостороннім документом.

Після підписання рішення про безвіз ще має бути оприлюднене в Офіційному журналі ЄС. Через 20 днів безвізовий режим набуде чинності; очікується, що він запрацює від 11 червня. Як повідомлялося, 11 травня Євросоюз завершив схвалення безвізового режиму для України.

Про те, як саме працюватиме безвізовий режим з Євросоюзом, читайте у статті: "Без віз, та не без правил: як працюватиме на практиці безвізовий режим з Євросоюзом".

Європейська правда

Україна – НАТО

АНАЛІЗ ТЕМИ ТИЖНЯ

Подвійна стратегія НАТО щодо Росії та її значення для України

Поточна напружена політична ситуація у Європі, конфліктність, загроза тероризму ставить перед НАТО як організацією колективної безпеки не прості завдання. І хоча Україна ще не набула членства у цій організації від рішень та підтримки військово-політичного блоку залежить і безпека нашої держави.

На початку травня цього року канцлер Німеччини Ангела Меркель озвучила ідею подвійної стратегії НАТО щодо Росії на тлі нової ситуації у сфері безпеки в Європі. Її суть зводиться до поєднання демонстрації сили разом із готовністю до діалогу. За словами Меркель, анексія Криму і конфлікт на сході України викликали занепокоєння у країн Балтії та Польщі, а ситуація в Молдові викликає питання у Румунії та Болгарії. Як зазначила канцлер, цим країнам було важливо, щоб НАТО відреагував на події і, приміром, направив війська в країни Балтії. Вона підкреслила, що усі заходи здійснюються таким чином, щоб не порушити подальшу роботу Ради НАТО – Росія. Також Меркель виступила проти ідеї розділення зон відповідальності НАТО згідно якої за безпеку в Америці відповідатимуть США і Канада, а в Європі тільки європейські партнери. Вона наголосила, що Альянс в усіх своїх аспектах та місіях повинен виступати як єдина організація [1].

Відомо, що одним із проявів реакції Росії на присутність НАТО біля її кордонів було створення 5-ти нових дивізій у якості «відповіді НАТО». Голова комітету Держдуми РФ В. Шаманов заявив: «Для підтримки бойових можливостей сухопутних військ завершено формування чотирьох мотострілкових та однієї танкової дивізії. Це пряма відповідь на виклики і загрози, пов'язані з курсом НАТО по нарощуванні своєї присутності на східному фланзі блоку» [2].

Нині йде пошук шляхів порозуміння з Кремлем про що свідчить також зустріч Ангели Меркель і Путіна в Сочі, яка відбулася 2 травня де з основних питань була ситуація в Україні. **Очевидно, що як НАТО так і ЄС хочуть залучити Росію до конструктивного діалогу, однак навряд чи це вдасться, принаймні з нинішньою владою в РФ.** Кертис Скапаротті, командувач НАТО в Європі нещодавно заявив, що США потрібно збільшити чисельність та потужність військ в Європі для стримування все більш агресивної Росії. «Росія представлена там не легкими силами, а важкою технікою», - сказав генерал [3].

Окрім того, НАТО вже добре відомі методи російської пропаганди та маніпулювання. До прикладу можна навести нещодавній скандал пов'язаний із перекручуванням слів генсека Альянсу. Речниця НАТО Оана Лунгеску звинуватила російські канали «Росія 24» і «Росія 1» у перекручуванні слів Столтенберга. У чотирьох дописах у Твіттері вона викрила випадки викривлення слів генсека російськими державними каналами, які є одними з основних рупорів пропаганди Кремля [4].

11 травня 2017 року відбулася зустріч канцлера Німеччини Ангели Меркель та генерального секретаря НАТО Єнса Столтенберга де обговорювалися безпекові питання в Європі та участь НАТО у конфліктних регіонах. Зазначимо, що США наполягає, щоб НАТО стало офіційним учасником коаліції у боротьбі проти ісламістів, у той час, як Німеччина проти. Столтенберг похвалив Німеччину, зокрема і за дипломатичну «роботу з Росією» та продовження діалогу незважаючи на триваючий конфлікт в Україні [5].

Спрогнозувати чи позначиться така подвійна стратегія НАТО на відносинах з Україною важко, однак, зазначимо, що на зустрічі з Путіним у Сочі, Меркель нагадала, що зняття санкцій з Росії можливе лише після виконання РФ Мінських домовленостей. Аналогічна позиція усіх країн НАТО [6]. Тому, великих поступок Росії від НАТО не варто очікувати, бо це може коштувати країнам НАТО розпалюванням конфліктів на їх території. І очевидно, це добре розуміє військове командування Альянсу. **Адже політика і риторика Кремля щодо НАТО відзначається високим ступенем агресивності, милітаризації та ідеологічного несприйняття. І навряд чи це зміниться у найближчому майбутньому.**

1. <http://www.dw.com/ru/%D0%B0%D0%BD%D0%B3%D0%B5%D0%BB%D0%B0-%D0%BC%D0%B5%D1%80%D0%BA%D0%B5%D0%BB%D1%8C-%D0%B2%D1%8B%D1%81%D1%82%D1%83%D0%BF%D0%B8%D0%BB%D0%B0-%D0%B7%D0%B0-%D0%B4%D0%B2%D0%BE%D0%B9%D0%BD%D1%83%D1%8E-%D1%81%D1%82%D1%80%D0%B0%D1%82%D0%B5%D0%B3%D0%B8%D1%8E-%D0%B2-%D0%BE%D1%82%D0%BD%D0%BE%D1%88%D0%B5%D0%BD%D0%B8%D0%B8-%D1%80%D0%BE%D1%81%D1%81%D0%B8%D0%B8/a-38735006>
2. <http://www.interfax.ru/russia/550626>
3. <http://thehill.com/policy/defense/331656-top-general-wants-more-troops-in-europe-to-deter-russia>
4. <https://www.eurointegration.com.ua/news/2017/04/25/7064983/>
5. <http://www.dw.com/en/natos-stoltenberg-lauds-merkels-efforts-on-russia/a-38797950>
6. <http://www.pravda.com.ua/news/2017/05/2/7142863/>

Євроатлантичний процес в Україні

Уряд схвалив план заходів щодо інформування громадськості з питань євроатлантичної інтеграції на 2017 рік

11.05.2017

Кабінет Міністрів схвалив 11 травня План заходів щодо реалізації Концепції вдосконалення інформування громадськості з питань євроатлантичної інтеграції України на 2017 рік. Проект відповідного розпорядження було підготовлено Держкомтелерадіо.

Нагадаємо, що основною метою Концепції є підвищення рівня підтримки громадянами України державної політики у сфері євроатлантичної інтеграції та рівня довіри до НАТО як до інституції, що відіграє ключову роль у зміцненні міжнародної безпеки.

До підготовки проекту Плану заходів на 2017 рік Держкомтелерадіо залучив провідних експертів та інституції НАТО, представників органів державної влади та громадських організацій.

Відповідно до Плану, у 2017 році велика увага приділятиметься роботі в регіонах. Серед запланованих заходів - проведення прес-конференцій та регулярних брифінгів з актуальних питань співробітництва України з НАТО; проведення публічних заходів за участі представників органів державної влади, громадських організацій, представників структур Організації Північноатлантичного альянсу і держав-членів НАТО в Україні; проведення навчальних семінарів для представників регіональних і місцевих засобів масової інформації з питань співробітництва Україна-НАТО та державної політики у сфері євроатлантичної інтеграції.

Проведення інформаційно-роз'яснювальної роботи серед населення України щодо державної політики у сфері євроатлантичної інтеграції здійснюватиметься шляхом ефективної координації діяльності центральних і місцевих органів виконавчої влади, інших державних органів та широкого залучення неурядових організацій, наукових установ, засобів масової інформації, у взаємодії зі структурами НАТО в Україні.

Урядовий портал

НАТО про блокування сайтів: це питання безпеки, а не свободи слова

13.02.2017

У НАТО офіційно відреагували на рішення Києва щодо санкцій проти низки російських сайтів в Україні.

Відповідний коментар "Європейській правді" надав представник Північноатлантичного альянсу.

"Український уряд дав чітко зрозуміти, що цей указ є питанням безпеки, а не свободи слова", - повідомили у НАТО.

Представник Альянсу нагадав, що НАТО співпрацює з Україною у процесі її реформування, в тому числі у сфері демократії, верховенства права і прав людини.

"Свобода слова охоплюється цим діалогом. Ми віримо у відданість України своїм міжнародним зобов'язанням, і тому, що в країні діє система стримувань і противаг", - заявили в НАТО.

Як відомо, 16 травня президент підписав указ, який ґрунтується на рішенні РНБО та накладає санкції на низку російських ІТ-компаній, в тому числі розробників програмного забезпечення. Також цей указ зобов'язує всіх провайдерів заблокувати доступ до низки російських інтернет-сервісів, включаючи "Яндекс", "Вконтакте", "Однокласники".

Як повідомлялося, ЄС чекає від України детальніших пояснень щодо цього указу.

Європейська правда

НАТО у фокусі тижня

Найбільші у світі навчання з кіберзахисту тривають в Естонії

02.05.2017

«Локт шилдс – 2017» – найбільші і найбільш просунуті в світі навчання з кіберзахисту – тривають цього тижня. Їх організував Центр передового досвіду і співпраці з кіберзахисту НАТО в Таллінні, Естонія.

У навчаннях беруть участь майже 800 учасників із 25 країн. Серед учасників – фахівці з питань безпеки, які відповідають за захист національних систем ІТ,

відповідальні службовці і юрисконсультанти з цих питань з країн-членів і партнерів НАТО. Відповідно до сценарію навчань експерти мають захистити сервіси і мережі військової авіабази фіктивної країни від кібератак проти системи електропостачання бази, безпілотників, військових систем командування і управління та інших елементів інфраструктури. Буде змодельовано понад 2500 кібератак. В той час як фахівці з ІТ відпрацьовуватимуть захист комп'ютерних мереж, а також правові і судові аспекти роботи, відповідальні службовці тренуватимуться застосовувати свої процедури прийняття рішень.

Навчання «Локт шилдс» проводяться Центром передового досвіду і співпраці з кіберзахисту НАТО з 2010 року. Вони відбуваються у співробітництві із силами оборони Естонії, британськими сухопутними військами, Європейським командуванням збройних сил США, фінськими силами оборони, Шведським Університетом оборони і Талліннським технологічним університетом. Активно залучаються також представники відповідної індустрії.

Організація Північноатлантичного договору

Додон заявив, що вступ Молдови в НАТО «категорично неприйнятний»

10.05.2017

Додон назвав теми, які не можуть бути предметом переговорів Президент Молдови Ігор Додон заявив, що вступ країни в НАТО "категорично неприйнятний". Про це він сказав на зустрічі з головою Держдуми РФ В'ячеславом Володіним, повідомляє ТАСС.

"Є три-чотири речі, які не можуть бути предметом переговорів: наша державність, тобто збереження Молдови і об'єднання її з якимись країнами; наш нейтралітет, НАТО категорично не приймаємо; третій принциповий момент - наше православ'я, тобто європейські цінності, які нам намагаються будь-якими шляхами нав'язати нам не потрібні. І четверте - стратегічне партнерство з нашими друзями з Росії", - заявив Додон.

Крім того, Додон відзначив, що цих принципів дотримується більшість населення Молдови.

Він також заявив про спроби сформулювати в країні "не проєвропейську, не проамериканську, а промолдовську позицію".

Нагадаємо, раніше повідомлялося, що президент Молдови звільнив міністра оборони Анатола Шалару за те, що він "кокетував з НАТО".

РБК Україна

Аналітики НАТО вважають, що «гібридна війна» може бути прелюдією серйозної атаки РФ

11.05.2017

У НАТО включають сценарій "гібридної війни" до військових навчань Аналітики НАТО вважають, що "гібридна війна" в Україні може бути прелюдією серйозної атаки Російської Федерації. Про це йдеться в повідомленні Міноборони України за підсумками міжнародної конференції в Національному університеті оборони.

"Ми розробили стратегію в боротьбі з гібридною загрозою. Наші аналітики часто включають сценарій гібридної війни в навчання: політичні і військові. Важливим елементом протидії є ефективні стратегічні комунікації. Варто пам'ятати, що гібридна війна - це випробування нашої здатності і намірів чинити опір і захищатися. Це може бути прелюдією більш серйозної атаки", - зазначила директор Центру документації та інформації НАТО в Україні Барбора Миронкова.

Повідомляється, що головною метою конференції було розглянути проблеми інформаційної політики держави в умовах гібридної війни і створити єдину систему забезпечення інформаційної безпеки.

Нагадаємо, раніше президент України Петро Порошенко заявив, що Росія веде "гібридну війну" проти ЄС та Великобританії.

РБК Україна

У США заявили, що РФ розгортає крилаті ракети: загрожують безпеці НАТО

08.03.2017

Заступник голови Комітету начальників штабів збройних сил США Пол Селва заявив, що Росія розгорнула на своїй території крилаті ракети наземного базування.

Як повідомляє **DW**, про це Селва заявив на слуханнях у комітеті Палати представників Конгресу США з питань збройних сил.

За словами генерала, даний крок з боку РФ порушує "дух та мету" договору Москви і Вашингтона про ліквідацію ракет середньої і малої дальності, підписаного президентами США і СРСР Рональдом Рейганом і Михайлом Горбачовим у 1987 році у Вашингтоні та "загрожує безпеці НАТО".

"Сама система є загрозою для більшості наших об'єктів в Європі, і ми вважаємо, що росіяни навмисно задіяли її, щоб створити загрозу для НАТО і об'єктів у зоні відповідальності альянсу", - заявив Селва.

Заява генерала стало першим офіційним підтвердженням з боку американських військових, що даний крок Москви, про який ще в лютому повідомила газета The New York Times, дійсно мав місце, зазначає Reuters.

14 лютого The New York Times повідомила з посиланням на джерела в адміністрації США, що Росія розмістила на своїй території крилаті ракети у порушення угоди про ракети середньої і малої дальності.

Американські чиновники повідомили виданню, що у Росії загалом є 2 дивізіони "заборонених" крилатих ракет: один з них було переміщено у грудні 2016 року на діючу військову базу на території РФ, інший продовжує випробування на полігоні Капустін Яр в Астраханській області.

У російському МЗС ці відомості назвали "голосливими звинуваченнями".

Українська правда

Зовнішня політика

АНАЛІЗ ТЕМИ ТИЖНЯ

Зустріч Міністра закордонних справ України та Президента США: черговий крок підтримки чи «гра в темну»

Початок травня ознаменувався візитами Міністра закордонних справ РФ Сергія Лаврова та Міністра закордонних справ України Павла Клімкіна до США, де відбулося ряд зустрічей із політичними лідерами та Президентом США. Першою відбулася зустріч очільника українського зовнішньополітичного відомства із Віце-президентом США Майклом Пенсом. Сторони детально обговорили розвиток ситуації на Донбасі. Павло Клімкін подякував за незмінну позицію Адміністрації США в підтримці територіальної цілісності України та протидії російській агресії. Далі відбулася зустріч з Президентом Дональдом Трампом, де були обговорені питання підтримки України з боку США [1].

Віце-президент наголосив на непохитній підтримці Сполученими Штатами суверенітету і територіальної цілісності України. Він підкреслив, що Мінські угоди залишаються найреальнішим шляхом до миру. Після цієї зустрічі президент розмовляв з міністром закордонних справ та знову підтвердив підтримку Сполученими Штатами України та своє бажання співпрацювати з нашими українськими партнерами щодо мирного урегулювання конфлікту, - йдеться у заяві Білого дому [2].

Міністр закордонних справ України заявив, що США можуть долучитися до нормандського формату переговорів щодо мирного врегулювання конфлікту на Донбасі. Глава МЗС зауважив: США, ймовірно, приєднаються до України, Німеччини і Франції в переговорах з Росією, але наголосив, що важливим є не формат переговорів, а їхня ефективність.

Клімкін зазначив, що Тіллерсон буде адвокатом України в переговорах із Росією. За його словами, Тіллерсон добре поінформований про агресію Москви. З ним також обговорювали різні варіанти вирішення ситуації що склалася в зоні конфлікту на Донбасі. «Він зараз розуміє не просто загальну логіку нашої спільної позиції, а й усвідомлює деталі. Зараз справа за тим, що б він тиснув на Лаврова. Я дуже сподіваюся, що це йому вдасться...», - сказав Міністр [3].

Очевидно, що врегулювання питання щодо окупації Криму та військової агресії РФ на Сході України вже давно знаходиться у глухому куті. Кремль усюди намагається встановити свій порядок денний і підтримка конфлікту в Україні залишатиметься у його полі інтересів. Тому, українське керівництво шукає потужну силу для впливу на Росію

та просування Мінського процесу, і ми вже зазначали це раніше. Партнерство України та США у вирішенні цього питання посилюватиме як «Нормандський формат» так і позиції України у переговорному процесі.

Колишній заступник глави Пентагону та заступник генсека НАТО Александр Вершбоу вважає, що Дональд Трамп лише починає розуміти, що вирішення українського питання є дуже складним. Агресію Путіна в Україні Вершбоу пояснює страхами російського президента. «... він дуже нервує через можливість масового протесту в Росії. Це одна з причин, чому Росія продовжує агресію проти України, бо росіяни бояться, що успішний реформаторський демократичний рух в Україні може надихнути на схожі події в Росії» [4].

Варто відзначити, ще одну подію, яка має позитивний контекст для України і передувала візиту Павла Клімкіна до Америки. 9 травня Президент Дональд Трамп підписав закон про фінансування роботи уряду до кінця фінансового року (*Consolidated Appropriations Act*), який виділяв 150 млн. доларів на безпекову допомогу Україні та ще понад 410 млн. доларів на допомогу за іншими статтями. Закон також закріплює вимоги до Росії щодо поваги до територіальної цілісності України та ін. Даний законопроект також вперше визнав факт окупації Росією території Грузії - Абхазії та Південної Осетії. Лондонський аналітик ризиків Алекс Кокчаров прокоментував це так: «Підписавши цей закон, президент Трамп фактично покінчив із будь-якими сподіваннями на перезапуск відносин США та Росії. Та і час для цього обрав найгірший: 9-те травня» [5].

Існує також ще інша думка, яка зводиться до того, що Трамп не йде на поступки Путіну лише тому, що боїться посилити до себе і без того уже глибоку недовіру демократів і деяких республіканців у Конгресі, однак пізніше може укласти певні угоди з Кремлем. Проте, вищезгадана законодавча ініціатива чітко показує позицію Трампа щодо подій в Україні. Також, колишній радник Білого дому з Росії Ендрю Вайс переконаний що очікувати великої угоди між США та РФ не варто, адже залишається дуже багато сфер, в яких США і Росія фундаментально не згодні один з одним. На його думку, тільки через президентства Трампа Америка не стане раптом партнером Росії в Сирії або Україні [6].

Загалом візит української делегації до Вашингтону можна вважати успішним. США ще раз засвідчили підтримку України. Сама зустріч Міністра Клімкіна та Трампа доводить що проблеми в Україні не вирішуються між США та РФ у закритому форматі за рахунок інтересів України. Адже у Держдепартаменті США за підсумками зустрічі держсекретаря США Рекса Тіллерсона з Лавровим заявили, що санкції проти РФ залишаються в силі, допоки Москва не змінить дії, які їх і викликали [7].

Проте нагадаємо, що Дональд Трамп прийняв Павла Клімкіна після переговорів з очільником зовнішньополітичного відомства РФ Сергієм Лавровим. Це дає підставу припускати, що Україна використовується новою адміністрацією США не тільки як засіб тиску на Росію, але і як чинник у вирішенні внутрішньополітичних проблем пов'язаних із звинуваченням Трампа та його оточення в колаборації з Кремлем. Так, візит Клімкіна був використаний Адміністрацією Білого Дому для чергового засвідчення, що Трамп не має наміру підтримувати Росію і входити в таємну змову з Кремлем. Таку рішучість США вже продемонстрували, коли нанесли удар по сирійській авіабазі. Метою такого акту також було показати американцям рішучість США протидіяти Росії та знівелювати підозри у колаборації.

1. <http://mfa.gov.ua/ua/press-center/news/57100-u-vashingtoni-vidbulisy-a-zustrichi-pavla-klimkina-z-vishhim-kerivnictvom-ssha>
2. <https://www.whitehouse.gov/the-press-office/2017/05/10/readout-vice-president-mike-pences-meeting-foreign-minister-pavlo>
3. https://gazeta.ua/articles/politics/_ssa-mozhut-otrimati-novu-rol-u-virishenni-vijni-na-donbasi/771193
4. <https://www.radiosvoboda.org/a/28479757.html>
5. <http://ukrainian.voanews.com/a/tramp-lavrov-realnist/3846722.html>
6. <http://hvylya.net/news/digest/financial-times-ssha-i-rf-daleki-ot-sdelki-kreml-ne-hochet-delat-ustupok-v-ukraine.html>
7. <https://www.state.gov/r/pa/prs/ps/2017/05/270780.htm>

Двосторонні відносини

США

Президент України провів зустріч з делегацією Конгресу США

10.05.2017

Президент України Петро Порошенко провів зустріч з двопартійною делегацією Палати представників Конгресу США. До складу американської делегації увійшли конгресмени Майкл Маккол, Уїлл Херд, Марта Максаллі, Кенні Марчант, Клей Хігінс, Кетлін Райс, Датч Руперсбергер.

Глава держави подякував за потужну двопартійну підтримку України з боку Конгресу США у протидії триваючій російській агресії, посиленні обороноздатності нашої країни та впровадженні необхідних внутрішніх реформ.

Петро Порошенко поінформував конгресменів про ситуацію на Донбасі та триваючі провокації і порушення режиму припинення вогню з боку контрольованих Росією бойовиків.

В ході зустрічі було підкреслено необхідність збереження і посилення міжнародних санкцій щодо РФ до повного виконання нею Мінських домовленостей і відновлення суверенітету та територіальної цілісності України, включно з Кримом.

Петро Порошенко висловив сподівання, що Конгрес США буде активно підтримувати Україну й надалі, в тому числі шляхом ухвалення відповідних законів та резолюцій.

Сторони також обговорили посилення співпраці в сфері зміцнення оборонної здатності України протистояти російській агресії.

Інтернет-представництво Президента

Президент США Дональд Трамп прийняв у Білому домі Міністра закордонних справ України Павла Клімкіна, де сторони обговорили подальшу підтримку України з боку Сполучених Штатів **11.05.2017**

Перед цим відбулася зустріч очільника українського зовнішньополітичного відомства із Віце-президентом США Майклом Пенсом.

Сторони детально обговорили розвиток ситуації на Донбасі. Павло Клімкін подякував за незмінну позицію Адміністрації США в підтримці територіальної цілісності України та протидії російській агресії.

В зустрічах також взяв участь Посол України в США Валерій Чалий. Після проведених зустрічей з вищим керівництвом Сполучених Штатів Міністр Клімкін доповів про їх результати Президенту України Петру Порошенку.

МЗС України

Південно-Африканська республіка

У Києві відбулися політичні консультації між зовнішньополітичними відомствами України та ПАР

11.05.2017

10 травня 2017 року у Києві відбулися політичні консультації між зовнішньополітичними відомствами України та Південно-Африканської Республіки.

Сторони обговорили шляхи активізації повноцінного політичного діалогу, започаткування міжпарламентського співробітництва між державами, вдосконалення двосторонньої договірно-правової бази, налагодження більш тісної взаємодії у галузі освіти, науки і технологій, а також розвиток співробітництва на рівні регіонів. Окрему увагу у ході консультацій було приділено тематиці торговельно-економічної співпраці у сферах, що становлять взаємний інтерес.

Крім того, українська делегація ознайомила південноафриканську сторону із ситуацією на тимчасово окупованих територіях України, станом реалізації Мінських домовленостей, а також пріоритетами діяльності України у Раді Безпеки ООН.

МЗС України

Китай

Україна та Китай проведуть українсько-китайську міждержавну комісію з економічного співробітництва до кінця 2017 року

16.05.2017

Україна та Китай проведуть українсько-китайську міждержавну комісію з економічного співробітництва до кінця 2017 року. Про це 15 травня у Пекіні домовилися Степан Кубів, Перший віце-прем'єр-міністр України – Міністр економічного розвитку і торгівлі України, та Ма Кай, Віце-прем'єр Державної Ради Китаю.

Степан Кубів нагадав про те, що Китай є стратегічним партнером для України та відзначив важливість подальшої активізації українсько-китайської співпраці.

“Між нашими країнами існує тривала виробнича, торговельна взаємодія, однак потенціал взаємин є значно більшим і потребує розширення. Йдеться про проекти у сфері авіабудування, машинобудування, космічній сфері та аграрній сфері. Тож доцільно найближчим часом провести українсько-китайський бізнес-форум та третє засідання міждержавної українсько-китайської комісії зі співробітництва, яка не збиралася майже 4 роки”, - наголосив Степан Кубів.

Він зауважив, що проведення комісії дозволить узгодити усі ключові напрямки взаємодії та налагодити тісніші контакти на дипломатичному та діловому рівні.

“Проведення Третього засідання комісії та українсько-китайського бізнес-форуму уже цьогоріч дозволить суттєво збільшити кількість успішних спільних проектів та пришвидшити реалізацію існуючих напрямків взаємодії”, - наголосив Степан Кубів.

У свою чергу Ма Кай підкреслив значний потенціал України як загалом, так і в частині проекту “Один пояс, один шлях”. Ма Кай зауважив важливість

подальшого збільшення обсягів торгівлі між Україною та Китаєм та розширення структури торгівлі, особливо у сфері високих технологій.

“Україна є важливим транспортним вузлом на шляху з Азії до Європи. Реалізація українського транспортного потенціалу дасть нові можливості торгівлі та повніше розкриє відповідний потенціал України. Це матиме великий позитивний вплив та посилить результат реформ з покращення інвестиційного клімату в Україні”, - зазначив Ма Кай.

МЗС України

Опір російській гібридній війні

АНАЛІЗ ТЕМИ ТИЖНЯ

Російська інформаційна інтервенція у вибори в Франції та реакція української влади на посилення інформаційних маніпуляцій Кремля

Як відомо нещодавно відбулися вибори у Франції на яких переміг Еммануель Макрон, кандидат, який зайняв чітку критичну позицію по відношенню до Росії, щодо її ролі в конфлікті на Донбасі. У той час, як його конкурентка Марін Ле Пен підтримувала Росію і навіть визнала анексований Крим частиною Російської держави. І хоча на початку своєї передвиборчої програми Макрон висловлювався досить обережно у бік Росії, однак на проросійські заяви він відповідав, що не збирається розмінювати незалежність Франції на зближення з Путіним. «Я не буду підкорятися диктату Путіна, і в цьому моя відмінність від пані Ле Пен», - заявив Еммануель Макрон [1]. **Очевидно, така позиція ніяк не влаштувала Кремль і російський політиком всіляко намагався впливати на хід виборів. Підтримуючи Ле Пен, Путін намагався перезавантажити владу у Європі і схилити її до проросійської політики.** Однак, як бачимо, цього не відбулося.

У Європі вже стали добре відомі інформаційні маніпуляції Росії та її жорстка інтервенція в інформаційні простори інших держав. Однак, це ще не дуже розуміють пересічні європейці. Американський експерт з кібербезпеки, який очолює південно-європейських відділ компанії «FireEye», Девід Граут, сказав виданню The Financial Times, що «...ті самі російські групи, які, як видно, відповідальні за злам комп'ютерів Демократичної партії США, мають бажання і можливості спробувати вплинути на вибори в Європі в 2017 році» [2].

Так, керівник виборчої кампанії Макрона Річард Ферранд заявив про сотні спроб хакерських атак з Росії і фейкові новини, спрямовані проти їх кандидата. «Ми повинні подивитися на факти: два головних російських ЗМІ – Russia Today і Sputnik - належать державі, поширюють фейкові новини», - заявив Ферранд. Напередодні другого туру голосування штаб Макрона заявив, що виявився жертвою «масованого і скоординованого» злому своїх серверів, в ході якого було викрадено близько 9 гігабайт листування членів партії і учасників передвиборчої кампанії Макрона, а також деякі фінансові документи [1].

Проте, результат виборів свідчить, що здоровий глузд французів таки переміг, у тому числі і кремлівських технологів-маніпуляторів. **Не**

виправдалися сподівання Москви на те, що мільярди доларів потрачених та підтримку праворадикалів у Франції та дестабілізацію внутрішньої ситуації в країні принесуть бажані результати. У ЄС триває політичне перезавантаження, але «російський фактор», на який дуже розраховував Путін починає втрачати свою дієвість. Окрім того, Ангела Меркель під час свого візиту у Сочі заявила, що вона не боїться російського втручання у вибори у Німеччині, які відбудуться восени. Це свідчить про те, що ФРН готується до можливих кібератак з боку Росії.

У сусідній Польщі теж створено неурядову організацію «Центр аналізу пропаганди і дезінформації», яка займатиметься виявленням і протидії російській пропаганді [3]. Українське державне керівництво теж нарешті схаменулося на четвертому році російської гібридної війни проти України і вирішило задіяти низку заходів для протидії Кремлівській пропаганді та маніпуляціям, які призвели до розпалення війни території нашої держави. Так, 16 травня Президент України підписав указ про нові санкції проти Росії, які передбачають, зокрема, блокування доступу до соцмереж «В Контакте» і «Однокласники», а також «Яндексу». Блоковані також будуть деякі сайти антивірусних компаній та ін. [4].

Цей крок досить неоднозначно оцінили як міжнародні організації так і суспільство. **Але, зараз ні для кого не є таємницею, що російські спецслужби мають доступ до серверів соцмереж і завдяки цьому отримують детальну інформацію про їх українських користувачів від персональних даних до геолокації. Відтак, такий крок потрібно було зробити ще 4 роки тому, коли країна агресор порушила державний кордон України. Цей крок букв вкрай необхідним ще й тому, що 9 травня Кремлем була прийнята Стратегія розвитку інформаційного суспільства в РФ на 2017-2030 роки, де серед її завдань: сформувані безпечне інформаційне середовище на основі популяризації інформаційних ресурсів, що сприяють поширенню традиційних російських духовно-моральних цінностей («русского мира»); встановити стійкі культурні та освітні зв'язки зі співвітчизниками які проживають за кордоном, іноземними громадянами та особами без громадянства, які є носіями російської мови, в тому числі на основі інформаційних і комунікаційних технологій тощо [5]. Тому, рішення заблокувати російські інтернет-ресурси є виправданим.**

Проте, невизнання Україною стану війни та Росії як агресора сформувало в у міжнародній спільноті стійкі уявлення про стан миру в російсько-українських відносинах, а російсько-українську війну як внутрішньо-українську кризу. Від так, заходи прийняті на захист від російської інформаційної агресії отримали досить суперечливу оцінку як серед проросійських політичних сил, прихильників «русского міра» в Україні, так і серед західної спільноти. Зокрема, Генеральний секретар Ради Європи Турбйорн Ягланд висловив стурбованість у зв'язку з блокуванням в Україні веб-ресурсів і соціальних мереж. За його словами, таке рішення суперечить розумінню свободи слова [6].

Міжнародна організація «Репортери без кордонів» назвала заборону російських соціальних мереж «грубим порушенням права на висловлювання думок» - повідомляє впливове видання FinancialTimes.

Експерт аналітичного центру Atlantic Council Адріан Каратницький назвав рішення «раціональним» з огляду на те, що «країна перебуває у стані війни з Росією. Росія проводить кібератаки проти України і очевидно, що на російських сайтах поширюється інформація». Каратницький також справедливо зазначив, що інформація, отримана з російських соцмереж, дозволяє «створювати моделі політичних уподобань, політичного незадоволення», а це, у свою чергу, може бути використано для подальшої дестабілізації країни та

втручання у майбутні вибори [7]. У Північноатлантичному альянсі погодилися з позицією Києва, що рішення блокувати в Україні російські інтернет-ресурси є питанням безпеки, а не свободи слова, повідомили у прес-службі НАТО у Брюсселі російському агентству «ТАСС», яке звернулося по коментар [8].

Таким чином, як Європа так і Україна протидіють російській пропаганді з метою захисту своїх національних інтересів. Однак рівень інформаційного впливу РФ залишається досить високим. Відзначимо, що ГО «Детектор Медіа» провела дослідження індексу інформаційного впливу Кремля, в **Україні, Грузії, Угорщині та Чехії. Відповідно до результатів дослідження наша держава має досить високий показник щодо політичної протидії пропаганди Кремля.** Попри такий високий показник протидії, за результатами вимірювання Індексу інформаційного впливу Кремля, Україна посідає друге місце. Лідирує в рейтингу Чехія, а останнє місце займає Угорщина [9].

1. <http://www.bbc.com/ukrainian/features-russian-39847432>
2. <http://www.pravda.com.ua/news/2017/02/14/7135294/>
3. <https://hromadske.ua/posts/u-polshchi-stvorena-orhanizatsiia-z-vyavleniia-i-protydii-rosiiskii-propahandi>
4. <https://www.unian.ua/politics/1924464-v-ukrajini-zablokuyut-dostup-do-yandeksu-vkontakte-i-odnoklassnikov-ukaz-poroshenka.html>
5. <http://docs.cntd.ru/document/420397755>
6. <https://www.radiosvoboda.org/a/news/28492999.html>
7. <https://www.radiosvoboda.org/a/28492937.html>
8. <https://www.radiosvoboda.org/a/news/28492020.html>
9. <https://www.radiosvoboda.org/a/28491603.html>